

Pohledávka jako věc v právním smyslu

DAVID SZOSTOK¹

„To, co je nám na základě nějakého závazkového vztahu dluženo, je většinou také hmotné, například pozemek, otrok či peníze.“²

Přijetím nového občanského zákoníku došlo k zásadní změně v pojetí pohledávky, která se vzhledem k přiklonění tvůrců zákona k širokému pojetí věci v právním smyslu stala věcí v právním smyslu. Pohledávka, respektive její věcněprávní status, vyvolává mnohá pozdvižení ve vědeckoprávním diskurzu, avšak nebylo tomu jinak ani v době prvorepublikové, a nelze říci, že by ohledně její věcněprávní podstaty nepanovaly spory např. i v rakouské civilistice.

Cílem tohoto příspěvku je shrnout tuto problematiku a učinit ucelený závěr o možnostech konceptu pohledávky jako věci v právním smyslu v dnešním právním řádu a schůdnosti tohoto konceptu společně s reflexí všech ostatních principů ovládající dnešní úpravu, a to za pomoci judikatorních a doktrinárních závěrů z období prvorepublikového, v němž byl koncept pohledávky jako věci v právním smyslu zakotven.

Hlavním kamenem úrazu, který představuje pohledávku jako věc v právním smyslu představuje, je skutečnost, že pohledávka je přirozeně pojímána jakožto oprávnění věřitele, a nikoliv jako statek – věc v právním smyslu.

Je kritizována, stejně jako byla i v období prvorepublikovém, tendence stírání rozdílů mezi absolutními a relativními právy, které široká definice věci v případě pohledávky bezesporu způsobuje.³ Toto narušení římskoprávních základů a setření romanistické koncepce oddělení absolutních a relativních práv, v případě věcněprávního aspektu pohledávky, často nerozporují ani největší zastánci širokého pojetí. Je totiž z určitého úhlu pohledu neoddiskutovatelné a pravdivé. Kritické hlasy, zaměřené na stírání rozdílů mezi absolutními a relativními právy, však opomíjí jeden stěžejní fakt. A to, že věcněprávní atribut těchto statků je korigován ustanovením § 979 OZ, který stanoví, že se na práva použijí ustanovení o věcných právech „jen pokud, připouští-li to jejich povaha a neplyne-li ze zákona něco jiného“.

Na pohledávku či jakékoliv jiné právo se tedy použijí v určité míře ustanovení hlavy druhé OZ, týkající se věcných práv, avšak nikoliv do té míry, aby byla setřena či zcela vymazána jejich relativní podstata. Což je samo o sobě, z přirozené podstaty těchto statků, vyloučeno.

Jejich relativní podstata tudíž „přežívá“ i přes absolutní aspekt, který nyní tato práva navíc nabývají. Absolutní a relativní práva, která novou úpravou na pohledávku dopadají, tak působí paralelně – vedle sebe. Avšak zásadním způsobem se neovlivňují ani nijak neruší jedno od druhého. Ke stírání rozdílů tudíž nedochází, či jen minimálně a v omezené míře, která reflektuje povahu a rozdílnost věcných a relativních práv. K čemuž slouží právě ustanovení § 979. Na pohledávku tak budou např. dopadat, ať už v omezené či plné míře, ustanovení týkající se držby, avšak z její přirozené povahy jí logicky nelze nalézt či vyvlastnit.

Krátká účinnost OZ a prozatímní absence rozhodnutí nejvyšších soudů nás nutí, zvláště při téměř totožném vymezení věci, vzít jako podklad již existující judikaturu prvorepublikovou, která by mohla nastínit vodítko, jak přistupovat ke konceptu pohledávky jako věci, a do jaké míry tento koncept, zejména v praktické rovině, zohlednit. Vhodným příkladem, může být např. judikát Nejvyššího soudu ZM II 87/27, Vážný č. 2934 tr. z roku 1927, jehož právní věta zní: „věcmi“ ve smyslu zákona jsou věci hmotné i nehmotné, zejména i práva a pohledávky: „předmětem majetkovým“ jest vše, co je v době vedené nebo hrozící exekuce dlužníkovým vlastnictvím. [...]“.

¹ E-mail: david.szostok@gmail.com.

² *Justiniánské Institute: Iustiniani Institutiones*. Praha, 2010, s. 109.

³ Viz STUNA, S. – ŠVESTKA, J. K pojmu věc v právním smyslu v návrhu nového občanského zákoníku. *Právní rozhledy*, 2011, č. 10, s. 367: „Tento legislativní přístup v Návrhu vede ve svých důsledcích navíc k nežádoucím rozdílům mezi věcnými právy na straně jedné a závazkovými právy na straně druhé s nikoliv plně domyšlenými důsledky, které z toho mohou pro praxi vyplývat (...)“.

V tomto konkrétním případě bylo za pohledávku, potažmo za věc v právním smyslu, považováno, že se žalovaný vzdal práva na povinný díl, potažmo veškerých dědických nároků na pozůstalost svých rodičů. To považoval věřitel, ve světle tehdejšího právního řádu, za hodno zažalovat jako jednání naplňující znaky maření exekuce, kterého se však lze dopustit jen na věcech movitých či nemovitých (respektive jen na věcech v právním smyslu).⁴ Za věc tak nebylo považováno jen nehmotné právo, jako např. služebnost, ale v tomto případě dokonce i to, že se dlužník vzdal možnosti v budoucnu práva a majetek nabýt.

Dalším rozhodnutím, které výstižně dokládá, jak dalekosáhlý dosah měla nominalita v prvo-republikovém pojetí, je judikát NS R II 170/43, Vážný č. 18594, obsaživší právní větu:

„Živnostenské oprávnění je způsobilým předmětem soukromého vlastnictví a lze se domáhati pořadem práva jeho ochrany proti bezprávnému zásahu.“

Tento spor je v celém svém procesním postupu přímo obrazem rozpolcenosti nejen prvorepublikové doktríny na koncept pohledávky jako věci v právním smyslu.

Soud prvního stupně vyslyšel námitku nepřipustnosti pořadu práva s tím, že: „[...] řeznická živnost nemůže být předmětem vlastnického práva, ježto ji nelze nabýti způsoby uvedenými v 3. až 5. hlavě druhého dílu a 4. hlavě třetího dílu občanského zákoníka, nýbrž propučením ze strany živnostenského úřadu.[...]“

Nejvyšší soud však ve svém rozhodnutí konstatoval výše uvedenou právní větu o způsobilosti živnostenského oprávnění být předmětem vlastnictví. Ve svém odůvodnění vyvrátil námitku, že výkonem veřejného práva je jen udělení živnosti, a nikoliv „práva, nároky a závazky, které někomu vznikají z důvodu vlastnictví k živnosti vůči třetím osobám.“ Jazykový obrat „vlastnictví k živnosti“ soud ve svém odůvodnění dále na mnoha místech používá.⁵

Rozhodnutí tudíž poskytuje určité vodítko, jak přistupovat ke statkům a určit jejich věcněprávní povahu. Široké pojetí je koncipováno tak, že člověk vlastní určitý majetek – ať hmotný, nehmotný či jiný. Pokud tedy je člověk nositelem živnostenského oprávnění – které mu samo o sobě přináší prospěch – možnost podnikat apod. – je nejen nositelem, ale zároveň majitelem tohoto oprávnění a všech závazků z něj vyplývajících. Živnostenské oprávnění tak je, na základě těchto premis, způsobilé být věcí v právním smyslu.

Ačkoliv bylo široké pojetí zakotveno v prvo-republikovém obecném občanském zákoníku, jeho zastánci byli spíše v menšině. Největšími

zastánci konceptu pohledávky jako věci v právním smyslu byli zejména Sedláček a Rouček.⁶ Zásadními odpůrci této teorie byli naopak Randa,⁷ Unger a mnozí další, zejména civilisté inspirovaní německou úpravou. Randa, i přes tehdejší ustálenou judikaturu a výklad, považoval za nanejvýš nutné vzít zcela metodologicky v potaz, zda vůbec může existovat vlastnictví k právu *ex lege*. Problém pohledávky či obecně práv a jejich věcněprávní podstaty považoval za daleko hlubší, přesahující prostý výklad textu zákona a odkazoval k právním principům, na nichž je občanské právo či obecně právo postaveno, a tím tento výklad zpochybňoval jako právní nelogismus a tautologii. Dle Randy nelze považovat pohledávku za věc, s odůvodněním, že se jedná o logickou právní nemožnost mít právo k právu. Zastánci širokého pojetí se naopak příliš nezabývali interpretací právních zásad a vydali se cestou krajní normativity. Svůj pohled na pohledávku jako věc poděpřeli ryze textem zákona, z něhož logicky došli k závěru, že pohledávka je věcí v právním smyslu.

Karel Eliáš se vyjádřil v článku „Objekt vlastnického práva a návrh občanského zákoníku (také o abstrakci v juristickém myšlení)“⁸ na otázku Randovy mnohokrát omílané tautologie a vůbec obecně k otázce vlastnictví pohledávek a ostatních práv jednoznačně. Na konstrukci A. Randy, že mít právo k právu je právní tautologií, kontruje názorem, že samotný A. Randa by dnes uznal nesoulad úzkého pojetí s dnešní realitou, na rozdíl od, jak Eliáš poznamenává, „doby páry“. Navíc argumentuje tím, že pokud zákon o podnikání na kapitálovém trhu zná vlastnictví swapů, úprava týkající se průmyslového vlastnictví zná vlastnictví ochranných známek apod., je nesmyslné, aby byl občanský zákoník postaven proti této tezi. Věcněprávní aspekt pohledávky odůvodňuje všeobecným lidským pokrokem, jemuž se právo jen přizpůsobuje. Např. i tím, že lze vlastnit mnohé nehmotné statky, které často existují, více či méně, na hranici abstraktnosti, či za ní, a neobsahují žádný hmotný substrát. Právě nutnost hmotné-

⁴ Dále viz rozhodnutí NS Zm II 87/27, Vážný č. 2934 tr. In: LAVICKÝ, P. – POLIŠENSKÁ, P. *Judikatura k rekonstrukci. Věci v právním smyslu*. Praha: Wolters Kluwer, 2013, s. 89–90.

⁵ Viz rozhodnutí NS R II 170/43, Vážný č. 18594 In: LAVICKÝ, P. – POLIŠENSKÁ, P. *Judikatura k rekonstrukci. Věci v právním smyslu*. Praha: Wolters Kluwer, 2013, s. 93–94.

⁶ Oba jako hlavní autoři komentáře k československému obecnému zákoníku občanskému a občanskému právu platnému na Slovensku a v Podkarpatské Rusi.

⁷ RANDA, A. I. *Držba dle rakouského práva v pořádku systematickém: II. Právo vlastnické dle rakouského práva v pořádku systematickém*. Praha: Wolters Kluwer, 2008, Klasická právnícká díla, s. 22.

⁸ ELIÁŠ, K. Objekt vlastnického práva a návrh občanského zákoníku (také o abstrakci v juristickém myšlení). *Právní rozhledy*, 2011, č. 11, s. 411.

ho substrátu k tomu, aby mohl být statek považován za věc v právním smyslu, považovali prvorepublikoví odpůrci širokého pojetí za klíčový.

Na doktrinální obranu konceptu pohledávky jako věci, se snahou nalézt její „hmotný substrát“, argumentoval Sedláček názorem, že věcný „substrát“ pohledávky ční v její aktivní legitimaci, čili možnosti domáhat se práva u soudu.⁹ Přijetím Sedláčkovy teze však dospíváme opět k určitému tříštění a vytváříme dva druhy pohledávek – jedny, mající věcnou podstatu, druhé nikoliv. Pohledávky z her či jiná naturální plnění by totiž nebyly věcmi v právním smyslu pro jejich nevynutitelnost státní mocí.

Na základě Sedláčkovy teze tedy dojdeme k závěru, že pohledávka je věcí obsaživší v sobě aktivní legitimaci k uplatnění práva z ní vyplývajících. Avšak její věcněprávní charakter logicky zaniká v momentě ztráty této aktivní legitimace. Jak pak ale přistupovat k pohledávkám promlčeným či prekludovaným? Dochází procesním úkonem – námitkou promlčení – k zániku věci? Je věcněprávní podstata promlčených pohledávek tedy navázána jen na to, zda dlužník námitku vznese či nikoliv? A je vůbec vhodné takto „mísit“ procesněprávní úkony s takto zásadními hmotněprávními následky? A jak se tento vacherlatý koncept vůbec „snese“ s povahou věcných práv, které mají mít absolutní a kogentní charakter a v protikladu k relativním právům nést znaky určité stability. Přijmeme-li tuto tezi – věcněprávní charakter pohledávky námitkou dlužníka zaniká. Dochází k zániku věci. Případné následné plnění je však plněním naturální obligace a jedná se o plnění řádné – relativní povaha pohledávky tudíž jakoby „přežívá“ její povahu absolutní. Zatímco u pohledávek z naturálních obligací má pohledávka jen relativní povahu, avšak nikoliv absolutní. Sedláčkova teze jasně ukazuje způsob obhajoby širokého pojetí v dobách prvorepublikových, kdy byl dáván důraz na hmotný substrát. Tento důraz je však v doktríně a právu dnešním, dle mého názoru zejména vlivem celkového technologického pokroku, spíše upozaděn a přestal být nutným předpokladem pro vymezení určitého statku jako věci v právním smyslu.

Úmysl tvůrců OZ je však vyjádřen jasně – pohledávka má být považována za věc ve smyslu práva. Pojďme se tedy pokusit nalézt argumenty, které by Randův názor o právní tautologii vyvrátily a pokusili se dojít k přijatelnému stanovisku. Jedno z nich už bylo naznačeno výše, popisující možnosti paralelního účinku relativních a absolutních práv.

Tudíž – při pohledu na pohledávku jako na

věc v právním smyslu – má věřitel absolutní právo k pohledávce jako k věci. Vlastní jí a může s ní nakládat jako s věcí, se všemi z toho vyplývajících oprávněními a následky. Z tohoto absolutního práva věřiteli vyvěrá právo relativní vůči konkrétnímu dlužníku, který má vůči němu dluh. Ke stírání mezi absolutními a relativními právy, jak již bylo řečeno, nedochází. Obě tyto práva fungují vedle sebe – paralelně – aniž by se navzájem ovlivňovaly či jakýmkoliv způsobem narušovaly.

K. Eliáš se ke stírání rozdílu mezi relativními a absolutními právy vyjadřuje prakticky totožně – „pohledávku má věřitel za dlužníkem – jejich vzájemná subjektivní práva a povinnosti se řídí závazkovým právem. To stanoví, jak pohledávka vzniká, jak a kdy musí dlužník plnit věřiteli na jeho pohledávku svůj dluh. O splnění pohledávky může věřitel žalovat zásadně jen dlužníka. Pohledávka je však také jeho majetkový objekt a věc v právním smyslu, součástí věřitelova jmění, tedy i objekt jeho vlastnictví“.¹⁰

Pojem „být objektem vlastnictví“ či „součástí věřitelova jmění“ slouží jako jakési vodítko při posuzování „věcnosti“ či „ne-věcnosti“ určitého statku jakožto věci či „ne-věci“ v právním smyslu. Pokud je určitý statek způsobilý být majetkem určitého subjektu – je statkem, který přináší svému vlastníku prospěch, ať už se jedná o živnostenské oprávnění či např. právo na výživné, ač doposud nezažalované, ale přesto způsobilé přinést subjektu třeba i v budoucnu majetkový prospěch – bude se jednat o věc v právním smyslu.

Mít „právo k právu“ není z určitého úhlu pohledu natolik nelogické. Obsahem vlastnického práva je právo věc držet, užívat, požívat její plody a užitky, právo s věcí nakládat či jí zničit, avšak z povahy věci – tyto konkrétní partikulární práva v určitém smyslu z vlastnického práva vyplývají. Jsou obsahem vlastnického práva, ale mohou být také zajištěny pomocí jiných institutů, např. služebnosti, držbou apod. Finální právo věc požívat či držet tak musí být v původní instanci podepřeno právem jiným, absolutním – vlastnickým. Můžeme tedy nahlížet na pohledávku z tohoto hlediska, jako na věcný institut – předmět vlastnictví – z něhož

⁹ SEDLÁČEK, J. *Vlastnické právo*. Praha, 2012, Klasická právnícká díla, s. 32 – „Tato konstrukce neodporuje doslovu obč. zák., který pojímá subj. právo jako moc právem poskytnutou. Pro nás je pojem tento určen tak, že musíme mít právem stanovenou aktivní legitimaci, žádati na druhém nějaké plnění. Toto „žádání plnění“ je majetkovou hodnotou, která je předmětem vlastnictví – věcí nehmotnou. (...) Substance věci hmotné je dána určením hmoty k potřebě lidské (prostředek – účel), substance věci nehmotné je dána aktivní žalobní legitimací na nějaké plnění.“

¹⁰ ELIÁŠ, K. Objekt vlastnického práva a návrh občanského zákoníku (také o abstrakci v juristickém myšlení). *Právní rozhledy*, 2011, č. 11, s. 411.

však vyplývají práva relativní. Z práva absolutního, které má věřitel k pohledávce, tak vyplývají práva relativní, které má vůči dlužníkovi. Práva absolutní a relativní tak působí vedle sebe, jakoby paralelně. Ke stírání nedochází, či dochází jen *de iure* či „na papíře“, ale nikoliv fakticky. Reálně dochází jen k právnímu „zhmotnění“ pohledávky jako věci v právním smyslu a jejímu zařazení do majetkové podstaty věřitele.

Ačkoliv věcněprávní podstata pohledávky proniká do právních řádů celé Evropy, je otázkou, nakolik je tento aspekt využitelný v praxi či vůbec skloubitelný s ostatními všeobecně platícími právními principy. K. Eliáš spatřuje základ kritiky, snažící se na koncept pohledávky jako věci, v neschopnosti právní vědy uznat a strávit tento abstraktní konstrukt. Je otázkou, nakolik je tento argument validní. Nakolik se v konečném důsledku jedná o určité „zkostnatění“ právní vědy, jež se křečovitě drží starých schémat a nakolik se jedná o obranu právních zásad, na nichž byla právní věda vybudována, a jenž by neměly být narušovány neproověřenými či nepromyšlenými schématy a koncepty, které by mohly vést k zásadnějším problémům a nesrovnalostem.

K doktrinálním sporům ohledně nového širokého pojetí věci je taktéž příhodné uvést názor K. Eliáše, vyjádřený v rozhovoru s týdeníkem *Ekonom* ze dne 6. 8. 2015,¹¹ v němž prohlašuje, že: „S většinou problémů, o nichž se spekuluje, si praxe poradí. Mezi akademiky zpochybňujícími některá ustanovení jsou často ti, kteří chtějí prezentovat vlastní ego, jiní si vyřídít i osobní účty, další teskní po světě, jež zákoník vědomě opustil“. Rozhovor se neměl v úmyslu jakkoli dotknout pojetí věci v právním smyslu, přesto názor K. Eliáše jakoby naznačoval určitou povznesenost nad doktrinální „malicherností“, kterou nastupivší občanský zákoník působí, a to i v oblasti věcných práv, potažmo v novém pojetí věci. Tento styl obhajoby jakoby se odrážel i v jednotlivých člancích, jejichž účelem je obhájit nové pojetí věci v právním smyslu. Ačkoliv tedy samotný fakt pohledávky jako věci působí v právní vědě mnohá pozdvižení, K. Eliáš jakoby povzneseně dodává, že kouzlem nechtěného samotný podnikatel či věřitel sám od sebe a zcela přirozeně tvrdí, že má, tudíž vlastní, pohledávku.¹²

Věcněprávní aspekt pohledávky tedy lze uznat, ovšem jedná se vždy spíše o uznání pro forma, poněvadž věcněprávní rovina pohledávky není vždy použitelná s plnými důsledky. Tégl¹³ k tomu doplňuje, že i v rakouské nauce převažuje mínění, že o vlastnictví pohledávek lze mluvit pouze obrazně. Lze dospět k závěru,

že pohledávka má věcný charakter a je věcí v právním smyslu. Tento její aspekt však bude v teoretické, koncepční a právně principiální rovině skrývat vždy mnohá úskalí a v jejím plném rozsahu povede místy k absurdním závěrům. U tohoto tématu se bezesporu nelze vyhnout doktrinální kritice, ať už částečně či plně relevantní. Ta se však zákonitě na ustanovení zakotvující takto revoluční a pro mnohé zcela bludný koncept musí snést, už jen z důvodu narušení jakýchkoli nedotknutelných pravd, která jsou touto tezí zpochybňována.

Zvláště klíčovým je u tohoto tématu ustanovení § 979 OZ. To funguje jako určitý korektiv, kterým je silně korigován věcněprávní aspekt pohledávky, čímž se právě zabraňuje faktickému stírání rozdílů mezi absolutními a relativními právy. A který taktéž sám o sobě naznačuje, že věcněprávních aspektů pohledávky bude využito jen tam, kde to má reálný smysl a opodstatnění, a nikoliv v celé šíři věcných práv, jak je tomu u ryze hmotných statků.

Je na judikatuře, jak se s nastalou situací vypořádá. S největší pravděpodobností vezme za podklad bohatou prvorepublikovou judikaturu a pohledávku definuje jako věc s doprovodným odůvodněním, v němž předestře hlavní obrysy nového konceptu. Stojí však za povšimnutí že případy, které v oblasti definice věci v právním smyslu doputovaly po procesní stránce až na samotný vrchol soudní hierarchie, tam doputovaly právě z důvodu, že nižší soudy nebyly schopny uznat věcněprávní charakter určitému statku, jenž měl věcněprávní charakter ze zákona mít.

Koncept pohledávky jako věci v právním smyslu a všechny dopady s tímto krokem spojené jsou otázkou rozsáhlou, vyžadující podrobnou doktrinální diskusi. Během prvorepublikového období byla koncepce širokého vymezení věci hájena zejména pozitivistickou doktrínou i z tohoto důvodu je nutné si při dnešním širokém pojetí uvědomit, že na samotnou definici věci a otázky s ní spojené lze nahlížet vždy a výhradně jen z hlediska pozitivistického. Přirozenoprávní či jakékoliv jiné nazírání na definici věci a otázky s ní spojené nemohou vést k uspokojivým výsledkům, už ze samé podstaty.

Je tudíž nutno zdůraznit, že na institut věci v právním smyslu lze pohlížet vždy jen jako na

¹¹ Rozhovor s K. Eliášem v časopise *Ekonom* vydaný dne 6. 8. 2015, dostupný z: <http://pravnihradce.ihned.cz/c1-64484960-elias-ministerstvo-opet-priblizuje-obcansky-zakonik-k-50-letum> [1. 9. 2015].

¹² ELIÁŠ, K. Objekt vlastnického práva a návrh občanského zákoníku (Také o abstrakci v juristickém myšlení). *Právní rozhledy*, 2011, č. 11, s. 412.

¹³ Tégl in MELZER, F. – TÉGL, P. a kolektiv: *Občanský zákoník – velký komentář: Svazek III. § 419–654*. Praha: Leges, 2014, s. 201.

konstrukt. Konstrukt vytvořený právní vědou, potažmo zákonodárcem, který slouží čistě pro potřeby práva a je od reality částečně či zcela odtržen – probíhá a je utvořen v právní realitě, pro potřeby právní praxe a jejího zjednodušení. Institut věci v právním smyslu je platformou do níž určité, ať hmotné či nehmotné, statky zapa-

dají, a tím se věci, ve zcela izolovaném právním smyslu z hlediska OZ, stávají, či naopak jimi nejsou. A do tohoto řekněme široce otevřeného pytle, do něhož spadají všechny věci dle OZ, nyní spadá i pohledávka, kde se ocitá např. vedle automobilu.

5. odborná konference k pracovnímu právu

17. 5. 2016

Clarion Congress Hotel Prague
Freyova 945/33, Praha 9

Zveme Vás na v pořadí již pátý ročník konference k pracovnímu právu, kterou spolupořádá časopis Práce a mzda a Asociace pro rozvoj kolektivního vyjednávání a pracovních vztahů.

Náplní konference budou aktuální otázky pracovněprávních vztahů, legislativní novinky a jejich aplikace v praxi, připravované změny a dopady právních předpisů do vztahů mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Velký prostor bude věnován dotazům účastníků a řešení konkrétních praktických situací.

Vystoupí přední lektori z oblasti pracovního práva:

doc. JUDr. Petr HŮRKA, Ph.D. – ředitel odboru pracovněprávní legislativy MPSV

- Legislativní novinky z MPSV, informace k přípravě věcné novely zákoníku práce

prof. JUDr. Jan PICHRT, Ph.D. – vedoucí Katedry pracovního práva a práva soc. zabezpečení PF UK

- Skončení pracovního poměru, zejména výpověď ze strany zaměstnavatele s důrazem na organizační změny a porušení „pracovní kázně“, okamžité zrušení, zrušení ve zkušební době

JUDr. Bořivoj ŠUBRT – předseda AKV

- Změny pracovního poměru, převedení na jinou práci, závěry lékařských posudků a opravné prostředky, nezpůsobilost k noční práci a zákaz výpovědi

Mgr. Aleš KALVODA – vedoucí inspektor Oblastního inspektorátu práce pro Ústecký a Liberecký kraj

- Poznatky inspekce práce při změnách pracovního poměru, poznatky z kontrol a ukládání pokut v souvislosti se skončením pracovního poměru

Cena konference: 2 700 Kč bez DPH

Využijte 30% slevu pro předplatitele produktů Wolters Kluwer a členy AKV

Pro získání slevy je nutné při online objednávce do políčka slevový kupón zadat Váš kód: **PAM2016**

**Více informací a registrační formulář naleznete na
www.wolterskluwer.cz/seminare**